

TARİH

OSMANLI KURULUŞ DÖNEMİ (XIV-XV.YY)

OSMAN BEY (1281 -1326)	ORHAN BEY (1326-1362)	i. MURAD (1362-1389)	I. BAYEZİD (Yıldırım) (1389-1402)	I. MEHMED (Çelebi) (1413-1421)	II. MURAD (1421 -1451)
<ul style="list-style-type: none">* Bizans'tan İnegöl, Bilecik, Karacahisar, Yarhisar, Yundhisar, Yenişehir ve Mudanya alındı.* Aşiret anlayışı devam etmiştir.* İlk Osmanlı parası basıldı.* Koyunhisar Savaşı (1302)* Bizans'la yapılan ilk savaştır.	<ul style="list-style-type: none">* Bursa'yı alıp başkent yaptı.* Maltepe Savaşı (1329) (Kocaeli Yarımadası'nın fethi tamamlandı.)* Karesioğulları alındı. (Donanmasından faydalanıldı)* Ankara ahilerden alındı.* Çimpe Kalesi alındı (1353)* İlk düzenli ordu kuruldu.* İznik'te ilk medrese açıldı.* Vezirlik kurumu oluşturuldu.* İllere ilk kez kadılar ve subaşılardan gönderildi.* İlk donanmaya sahip olundu.* Karamürsel'de ilk tersane kuruldu* Balkanlarda iskan politikası başladı.* Osmanlı beylik haline geldi.	<ul style="list-style-type: none">* Germiyanogullarından çeyiz yoluyla toprak alındı.* Hamitoğullarından toprak satın alındı.* Karamanoğulları itaat altına alındı.* Sazlıdere Savaşı (1363) (Edirne alındı)* Sırpsındığı Savaşı (1364) (Haçlılarla yapılan ilk savaştır. Edirne başkent yapıldı.)* Çirmen Zaferi (1371) (Sırp larvergiye bağlandı)* Osmanlı öncü birliği ploşnik'te mağlup edildi.* I. Kosova Savaşı (1389) (İlk kez top kullanıldı)* Yeniçeri Ocağı kuruldu.* Pençik sistemi uygulandı.* Tımar sistemi uygulandı.* Veziri-azamlık makamı kuruldu.* Rumeli Beylerbeyliği kuruldu.* Sultan unvanını ilk kez kullandı.* Kazaskerlik kuruldu.* Defterdarlık kuruldu.* Merkezi otorite güçlendirildi.* Osmanlı devlet haline geldi.	<ul style="list-style-type: none">* Anadolu Türk birliğini sağladı.* İstanbul'u kuşatan ilk padişah'tır.* Anadolu Hisarı'nı yaptırdı.* Anadolu Beylerbeyliği kuruldu.* Niğbolu Savaşı (1396)* Bosna, Osmanlı'ya bağlandı.* Bizans vergiye bağlandı.* Halife Yıldırım'a Sultan-ı İklim-i Rum unvanını verdi.* Ankara Savaşı (1402)- Osmanlılar savaşı kaybetti* Anadolu Türk siyasi birliği dağıldı.* Anadolu beylikleri tekrar kuruldu.* Fetret Devri (1402-1413)* Ankara Savaşı ile başlayıp Çelebi Mehmet'in hükümdarlığına kadar taht kavgaları ile geçen dönemdir.	<ul style="list-style-type: none">> Merkezi otorite tekrar sağlandı.* Dini ve sosyal içerikli Şeyh Bedredin isyanı bastırıldı.* Düzmece Mustafa isyanını bastırdı* Saruhanoğulları Osmanlı'ya bağlandı (1410)* Venedikle yapılan ilk deniz savaşı kaybedildi. (1416)* Aydınogullarından İzmir alındı.	<ul style="list-style-type: none">* İç isyanlar bastırıldı. (Çelebi Mustafa, Düzmece Mustafa)* Aydınogulları ve Menteşeoğulları Osmanlı'ya katıldı.* Germiyanogulları vasiyet yoluyla Osmanlıya katıldı.* İstanbul kuşatıldı.* Devşirme sistemi uygulanmaya başlandı.* Enderun Mektebi kuruldu.* Edirne Segedin Antlaşması (1444)* Osmanlı'nın batıda imzaladığı ilk antlaşmadır.* Varna Savaşı (1444) (Osmanlı gücünü yeniden kanıtladı.)* II. Kosova Savaşı (1448)* Osmanlıları Balkanlardan atma ümitleri sona erdi.* Osmanlıların son savunma savaşıdır.

Birgün II. Murat, Edirne Sarayı'nda konuğu Hacı Bayram Veliyle sohbet ederken: İstanbul'un fethetmek bana müyesser olacak mı? diye sorduğunda Hayır Sultanım ya kime nasip olacaktır? Bu sırada şehzade Mehmet bir sopayı at gibi kullanarak odada koşup durmaktaydı. Gözünü bu zeki çocuğa ilişerek işte, İstanbul'un fethi bu çocuğa nasip olacaktır. O, benim oğlum şehzade Mehmettir... ***Dediğini biliyor muydunuz?***

TARİH

OSMANLI YÜKSELME DONEMİ (XV -XVI YY.)

II. MEHMET (Fatih) (1453-1481)

İstanbul fethedildi. (1453) Orta-çağ kapandı, yeniçağ başladı. Osmanlı yükselme dönemine girdi ve imparatorluk haline geldi.

Rumeli'deki Faaliyetler

* Sırbistan (1459), Mora (1460), Eflak (1462), Boğdan (1476), Bosna-Hersek (1465), Arnavutluk (1479) alınarak Balkanların fethi sağlandı.

Anadolu'daki Faaliyetler

* Cenevizlilerden Amasra alındı. (1459)
* Candaroğullarına son verildi (1460)
* Trabzon Rum İmparatorluğu'na son verildi. (1461)
* Karamanoğullarından Konya-Karaman alındı. (1466)
* Otlukbeli Savaşı yapıldı (1473). Akkoyunlular yıkılma sürecine girdi. Doğu Anadolu Osmanlılara geçti.

Denizlerdeki Gelişmeler

* Ege ve Yunan adaları alındı.
* Kırim alındı (1475). Böylece Karadeniz bir Türk gölü oldu.
> İtalya seferi ile Otranto Kalesi alındı. (1480)

Osmanlı-Venedik Savaşları

(1463 - 1479): Venediklere ilk kez kapitülasyonlar verildi.

Diğer Faaliyetler

* Merkeziyetçilik sağlandı
* Kanunname-i Ali Osman hazırlandı.
* İlk altın para bastırıldı
* Sahn-ı Seman medreseleri açıldı.
* Sadrazamlar divana başkanlık etmeye başladı.
* Türk-Osmanlı klasik mimari tarzı ortaya çıktı.
* Cülus bahşişi gelenek haline geldi.
* Sancağa çıkma gelenek haline geldi.

II. BAYEZİD (1481 -1512)

Cem Sultan olayı (1481 - 1495)

* Karamanoğullarına son verildi. (1483)
* Olay uluslararası bir sorun haline geldi.
Boğdan'ın fethi tamamlandı. (1484)
Osmanlı-Venedik ilişkileri (1499-1502)
* Osmanlı galip gelmiştir.
Osmanlı-İran ilişkileri:
* Şahkulu isyani İran'ın desteği ile ortaya çıkan şii içerikli bir olaydır.

Not: İspanya'daki Müslüman ve Yahudiler katliamdan kurtarılmıştır.

Şehzade Selim'in İsyanı

Not : II. Bayezid

Ahmet Amasya (Bürokrasi)	Korkut Manisa (Ulema)	Selim Trabzon (Ordu)
--------------------------------	-----------------------------	----------------------------

gibi sınıflar şehzadeleri desteklemişlerdir.

I. SELİM (Yavuz) (1512-1520)

Şehzadeler Sorunu

* Yavuz rakiplerini ortadan kaldırarak tahta oturmuştur.

Çaldıran Seferi (1514)

* Şiilerin Doğu Anadoludaki etkinlikleri geçici olarak son verilip kontrol altına alındı.

Turnadağ Savaşı (1515)

* Dulkadiroğullarına son verildi.
* Anadolu Türk birliği kesin olarak sağlandı.

Osmanlı - Memlük ilişkileri (Mısır Seferi)

* Mercidabık Savaşı (1516) ile Suriye, Filistin, Kudüs, Ridaniye Savaşı (1517) ile Mısır ve Hicaz savaşılardan alınmıştır.

NOT: Coğrafi keşifler Mısır seferinin ekonomik sonuçlarından faydalanılmasını engellemiştir.

Sonuç

- Memlükler'e son verildi.
* Baharat yolu kontrol altına alındı.
- Venediklilerin Kıbrıs adası için ödedikleri vergi Osmanlılara ödenmeye başlandı.
* Halifelik Osmanlılara geçti. Böylece Osmanlı Devleti teokratik bir yapı kazandı.
* Kutsal emanetler Osmanlı'nın koruyuculuğuna geçti.

I. SÜLEYMAN (Kanuni) (1520-1566)

İç isyanlar

* Canberdi Gazali (1521) Şam - Siyasi
* Ahmet Paşa (1524) Mısır - Kişisel
* Kalenderoğlu (1527) Karaman-Dini (Şü)
* Baba Zünnun (1526) Yozgat - Ekonomik

Batı'daki Faaliyetler

* Belgrat'ın fethi (1521)
* Mohaç Savaşı (1526)
* I. Viyana Kuşatması (1529)
* Almanya Seferi (1532)
* İstanbul Antlaşması (1533)
* Macaristan'ın Osmanlı topraklarına katılması (1541)
* Zigetvar Seferi (1566)
* Fransa ile ilişkiler sonucunda bu devlete 1535 yılında kapitülasyonlar verildi.

Doğudaki Gelişmeler

Osmanlı-İran ilişkileri
* 1548, 1553, 1554 yıllarında İran üzerine üç sefer düzenlendi. İran'ın isteği üzerine Amasya Antlaşması imzalandı. (1555)
Denizlerdeki Seferler
* Rodos'un fethi (1522)
* Cezayir Osmanlıya katıldı. (1533)
* Kırtu kuşatıldı.
* Preveze Deniz Savaşı (1538) Akdeniz Türk Gölü oldu.
* Nis Seferi (1543)
* Trablusgarb'ın fethi (1551)
* Cerbe Deniz Savaşı (1559)
* Malta Kuşatması (1565)

Hint Deniz Savaşları

* I. Sefer-Süleyman Paşa (1538)
* II. Sefer-Piri Reis (1551)
* III. Sefer-Murat Reis (1552)
* IV. Sefer-Seydi Ali Reis (1553)

SOKULLU DONEMİ (1564-1579) (Kanuni - II. Selim -III. Murat)

* Avusturya ile İstanbul antlaşması yenilendi (1568)
* Sakız adası alındı (1566)
* Yemen'in fethi (1568)
* Endonazy'a sefer düzenlendi (1569)
* Kıbrıs'ın fethi (1570)
İnebahtı Deniz Savaşı (1571)
* Tunus fethedildi. (1574)
* Lehistan himaye altına alındı. (1575)
* Vadi'üs Seyl Savaşı ile Portekizliler Fas'tan çıkartıldı. (1578)
* Fas Osmanlı himayesine alındı (1576)
* İngiltere'ye kapitülasyon verildi (1580)

Kanal Projeleri

1. Don Volga Kanal Projesi

Amaç
* Karadeniz ile Hazar Denizi'ni birleştirmek.
* İpek yolunu canlandırmak.
* İran savaşlarında donanmadan yararlanmak.

2. Karadeniz-Marmara Projesi

Amaç
İznik Gölü, Sakarya Nehri, Sapanca Gölü ve Marmara Denizi arasında kanallar açılarak Karadeniz ve Marmara Denizi arasından deniz yolu açılmak istenmiştir.

3. Süveyş Kanalı Projesi

Amaç
* Baharat yolunu canlandırmak.
* Akdeniz limanlarının önemini artırmak.

TARİH

OSMANLI DURAKLAMA DÖNEMİ (XVII.YY)

Politika	Osmanlı - İran ilişkileri (1577-1639)	Osmanlı - Venedik İlişkileri (1645- 1669)	Osmanlı - Lehistan İlişkileri (1620- 1672)	Osmanlı - Rus İlişkileri (1681 - 1700)	Osmanlı - Avusturya ilişkileri (1593 - 1699)
<p>* Osmanlı toprak bütünlüğünü korumak ve yeni topraklar elde etmek</p> <p>* İslahatlar yaparak duraklamanın önüne geçmek.</p>	<p>1577 -1590 Savaşları (1590 Ferhat Paşa Ant.)</p> <p>* Doğuda en geniş sınırlara ulaştı 1603 -1611 Savaşları (1611 Nasuh Paşa Ant.)</p> <p>" İran, Ferhat Paşa'dakileri geri aldı. 1617 -1618 Savaşları (1618 Serav Ant.)</p> <p>* Nasuh Paşa ant. yenilendi. 1623 -1639 Savaşları (1639 Kasr-ı Şirin Ant.)</p> <p>* Zağnos Dağları sınır kabul edildi.</p> <p>> Bugünkü Türk-İran sınırı belirlendi.</p>	<p>Girit Kuşatması (1645-1669)</p> <p>- Girit adası alındı (1669). Kuşatmanın uzun sürmesi Osmanlı deniz gücünün zayıfladığını gösterir. Girit'in fethinden sonra donanmaya gereken önem verilmemiştir.</p>	<p>Hotin Antlaşması (1621)</p> <p>* Yeniçerilerin disiplinsizlikleri ocağın kaldırılmasını gündeme getirdi. Bucaş Antlaşması (1672)</p> <p>- Osmanlı'nın topraklarına toprak kattığı son antlaşmadır.</p> <p>* Osmanlı Kuzeybatı Avrupa'da en geniş sınırlarına ulaştı.</p>	<p>Bahçesaray Antlaşması (1681)</p> <p>* Dinyeper kazakları sorununu etkili olmuştur. * Osmanlı'nın Ruslarla imzaladığı ilk resmi antlaşmadır. İstanbul Antlaşması (1700)</p>	<p>Haçova Meydan Savaşı (1595)</p> <p>* III. Mehmet ordunun başında bizzat sefere katılmıştır. Osmanlı galip gelmiştir.</p> <p>1593 -1606 Savaşları (1606 Zıttoruk Ant.)</p> <p>* İran Savaşları ve Celali isyanları barışın imzalanmasında etkili olmuştur.</p> <p>* Osmanlı Avusturya karşısında üstünlüğünü kaybetmiştir.</p> <p>* Avrupa devletleri ile hukuksal eşitlik dönemi başlamıştır. 1622 -1663 Savaşları (1664 Vasvar Antlaşması)</p> <p>* Avusturya'dan toprak kazanılan son antlaşmadır. Son kez savaş tazminatı alınmıştır.</p> <p>II. Viyana Kuşatması ve Kutsal İttifak Savaşları (1683-1699)</p> <p>* Osmanlı Viyana'da bozguna uğradı.</p> <p>* Kutsal ittifak'a Rusya, Macaristan, Lehistan, Avusturya, Venedik Malta devletleri katıldı. (Savaşlar 16 yıl sürmüştür.) Karlofça Antlaşması (1699)</p> <p>* Osmanlı ilk defa büyük toprak kaybına uğramıştır.</p> <p>* Osmanlı'nın Avrupa'daki egemenliği sona ermiştir.</p> <p>> Avusturya Avrupa'da önemli bir siyasi güç haline gelmiştir.</p> <p>* Gerileme dönemi başlamıştır. Rusya ile İstanbul Antlaşması imzalandı. (1700)</p> <p>* Rusya ilke Karadeniz'e inmiştir.</p>

Duraklamanın Nedenleri

İç Nedenler

- > Merkezi otoritenin bozulması
- » Ordu ve donanmanın bozulması
- * Maliyenin bozulması
- * İlimiye sınıfının bozulması
- > Eyalet sisteminin bozulması
- * Toplum yapısının bozulması

Dış Nedenler

- * Doğal sınırlara ulaşılması
- Avrupa'daki bilimsel ve teknolojik gelişmeler
- Avrupa devletlerinin Osmanlı'ya karşı kurdukları ittifaklar
- > Coğrafi Keşifler sonucunda Avrupa'nın zenginleşmesi

TARİH

DURAKLAMA DÖNEMİ İSYANLAR ve ISLAHATLAR

İSYANLAR

İstanbul İsyancıları

III. Murat, II. Osman, IV. Murat, IV. Mehmet zamanlarında görüldü. Karpıkulu Askerleri, zaman zaman da halk ve ulema sınıfının katılımıyla gerçekleşmiştir. En büyükleri II. Osman'ın tahtan indirilerek şehit edildiği isyan ile IV. Mehmet zamanında Vakay-ı Vakvakiye (Çınar Olayı) adıyla gerçekleşen isyanlardır.

Celali İsyancıları

Anadolu'da çıkan isyanlardır. İlk defa Yavuz zamanında görülmüştür. En önemlileri Karayazıcı, Canbolat-oğlu, Deli Hasan, Kalenderoğlu, Kartırcı oğlu vb. gibi kişiler tarafından çıkarıldı.

Eyalet İsyancıları

Devlet otoritesinin zayıflaması üzerine bazen eyaletlerin başındaki yöneticiler, bazen de bu yöneticilerin tutumu yüzünden reaya tarafından çıkarıldı. Erzurum valisi Abaza Mehmet Paşa Sivas Valisi Varvar Ali Paşa isyanları önemlidir. Ayrıca Yemişen, Bağdat, Kırım, Eflak, Boğdan ve Erdel eyaletlerinde de isyanlar çıkmıştır.

I. AHMET (1603-1617)

Veraset sistemini değiştirdi. Karpıkulu usulü (Ekber Erşed sistemi) uygulanmaya başlandı. Sancağa çıkma usulünü kaldırdı. Kuyucu Murat Paşa Celali isyanlarını baskı ve şiddet yoluyla bastırdı.

II. OSMAN (1618-1622)

İlk kez saray dışından evlendi. (Sarayı halka açmaya çalışmıştır. Sosyal alanda ıslahat yapan ilk padişahdır.) Yeniçeri ocağını kaldırmak istedi başaramadı. Şeyhülislamın fetva vermek dışındaki yetkilerini aldı. İlmiye sınıfını devlet işlerinden uzaklaştırdı. Başkenti İstanbul dışına taşımayı düşündü. Padişahın yetkilerini artırmak istedi.

IV. MURAD (1623-1640)

- * İstanbul'da asayiş sağladı.
- * Devlet üzerindeki kadınlar ve saray ağaları saltanatına son verdi.
- * Tütün kullanımı yasaklandı
- * Celali isyanlarını baskı ve şiddet yoluyla bastırdı
- * Devletin durumuyla ilgili raporlar hazırlattı (Koçibey Risalesi - Koçibey bir fikir adamıdır)
- * Tımarlar hak sahiplerine verildi.

TARHUNCU AHMET PAŞA (1652-1653)

- * IV. Mehmet dönemi veziridir.
- * İlk Osmanlı bütçesini (Resmi devlet bütçesi) hazırladı.
- * Saray masraflarını azalttı.
- * Hazinesin gelirlerini arttırdı.

KÖPRÜLÜLER DÖNEMİ (1656-1661)

- * Köprülü Mehmet Paşa, bazı şartlar ileri sürerek veziriazam olan ilk kişidir. (Serbestçe hareket edebileceği bir ortamı amaçlamıştır.)
- * Memleketin iç durumunu ele alarak kargaşaya neden olan İstanbul ulemasını değişik yerlere gönderildi.
- * Çanakkale'yi abluka altına alan Venedik donanması uzaklaştırıldı.
- * Maliye düzenlendi.
- * Baskı ve şiddet yoluyla isyanlar bastırıldı.

1 GENEL ÖZELLİKLERİ

- * Köklü değildir.
- * Islahatlar içe yöneliktir.
- * Sadece askeri alanda yapılmıştır.
- * Yeniçeri ulema ve halkın tepkisiyle karşılaşmıştır.
- * Baskı ve şiddete dayalıdır.
- * Batı örnek alınmamıştır.
- * Şahıslara bağlı kalmıştır.
- * Devlet politikası haline gelememiştir.

ISLAHATLAR

Fransa İmparatoru III. Napolyon'un Paris Büyükelçisi Ahmet Vefik Paşaya; "Paşa işitiyorum, Osmanlı Devleti çatırıyor" demesi üzerine, Vefik Paşa'nın; "İstanbul buraya uzaktır, ses duyulmaz... O duyduğunuz sizin imparatorluğunuzun çatırdısıdır." *Cevabım verdiğini biliyor muydunuz?*

OSMANLI GERİLEME DÖNEMİ (XVIII.YY)

POÜTİKA	OSMANLI-RUS İLİŞKİLERİ (1711 - 1792)	OSMANLI-AVUSTURYA - VENEDİK İLİŞKİLERİ (1715-1792)	OSMANLI İRAN İLİŞKİLERİ (1722-1746)	OSMANLI - FRANSA İLİŞKİLERİ (1798-1802)
<p>" Kaybedilen toprakları geri almak.</p> <p>* Islahatlar yaparak devletin bozulan yönlerini düzenlemek.</p> <p>* Osmanlı Devleti'ni eski gücüne ulaştırmak.</p>	<p>Prut Seferi (1711)</p> <p>* İstanbul Ant. (1700) ile Ruslara verilen yerler geri alındı.</p> <p>* Karlofça ile kaybedilen yerleri geri alma ümidi doğdu.</p> <p>Belgrat Antlaşması (1739)</p> <p>* Azak Kalesi yıkılması şartıyla Rusya'ya bırakıldı.</p> <p>* Rusya Karadeniz'de savaş ve ticaret gemisi bulundurmuyacaktı.</p> <p>* Karadeniz'in Türk gölü olduğu kabul edildi.</p> <p>* Rus Çarı protokol bakımından Avusturya ve Fransız kralına eşit olacaktı.</p> <p>Küçük Kaynarca Antlaşması (1774)</p> <p>* Lehistan meselesinden dolayı savaş çıktı.</p> <p>* Rusya Ortodoksların koruyuculuğunu aldı.</p> <p>* Rusya iç işlerimize karışma imkanı elde etti.</p> <p>* Osmanlı ilk kez savaş tazminatı ödedi.</p> <p>* İlk kez halkı müslüman olan bir yer kaybedildi.</p> <p>* Rusya'ya ilk kez kapitülasyonlar verildi.</p> <p>* Karadeniz Türk Gölü olma özelliğini kaybetti</p> <p>* Osmanlı büyük devlet olma özelliğini kaybetti.</p> <p>* Osmanlı ilk defa halifeliği kullandı.</p> <p>Aynalıkavak Tenkihnamesi (1779)</p> <p>* Kırım olayından dolayı yapıldı.</p> <p>* Osmanlı'nın savaş yapmadan taviz vermesi Osmanlı'nın ne kadar zayıfladığını gösterir.</p> <p>Yaş Antlaşması (1792)</p> <p>* Avusturya savaştan çekilince Rusya'da barış imzalamak zorunda kaldı.</p> <p>* Osmanlı Devleti, toprakları geri alma ümidi kalmadı ve dağılma sürecine girdi.</p>	<p>* Mora'daki halkın yardım istemesi savaşın nedeni oldu.</p> <p>* Osmanlı bütün cephelerde galip geldi.</p> <p>* Pasarofça Antlaşması (1718)</p> <p>* Avrupa ile barış devri başladı.</p> <p>* Lale Devri başladı.</p> <p>* İngiltere ve Hollanda'ya kapitülasyonlar verildi.</p> <p>* Avrupa'nın gerisinde kalındığı kabul edildi.</p> <p>* Belgrad Antlaşması (1739)</p> <p>* Son kazançlı antlaşmadır.</p> <p>* Avusturya Pasarofça ile aldığı yerleri geri verdi.</p> <p>* Islahatların önemi anlaşıldı.</p> <p>* Zıstovi Antlaşması (1791)</p> <p>" Avusturya ile Rusya'nın Osman topraklarını paylaşmaları savaşın nedeni oldu.</p> <p>* Avusturya aldığı yerleri geri verdi.</p> <p>* Osmanlı Avusturya savaşları sona erdi.</p> <p>Not: Avusturya'nın savaştan çekilmesinin nedeni Fransız İhtilali'nin ortaya çıkmasından kaynaklanmıştır.</p>	<p>İstanbul Antlaşması (1724)</p> <p>* Osmanlılarla Ruslar arasında yapılan ilk ittifak antlaşması olup İran toprakları paylaşıldı.</p> <p>Ahmet Paşa Antlaşması (1732)</p> <p>* Tiflis, Dağıstan alındı.</p> <p>II. Kasr-ı Şirin (Kerden) Antlaşması (1746)</p> <p>* 1639'daki sınırlara geri döndü.</p> <p>* Osmanlı-İran savaşları sona erdi.</p> <p>Not: Bundan sonra Osmanlı Devleti ile İran arasında ciddi bir savaş ve sınır değişikliği olmadı.</p>	<p>* Fransa Osmanlı Devleti'nin daimi müttefiki iken 1798'de Mısır'a saldırdı.</p> <p>* İngilizlerin yardımıyla Fransızlar Mısır'dan çıkarıldı.</p> <p>* Nizam-ı Cedit ordusu başarılar kazandı.</p> <p>* Osmanlı Devleti topraklarını tek başına koruyamayacağı anlaşıldı.</p> <p>* İngiltere uzak doğudaki topraklarının güvenliğini artırdı.</p> <p>* Osmanlı Devleti denge siyaseti izlemeye başladı.</p>

TARİH

GERİLEME DÖNEMİ ISLAHATLARI

LALE DEVRİ (1718-1730)	I. MAHMUT (1730-1754)	III. MUSTAFA (1757-1774)	I. ABDULHAMİD (1774-1789)	III. SELİM (1789-1807)	GENEL ÖZELLİKLERİ
<ul style="list-style-type: none"> • Pasarofça Antlaşması ile başlamıştır. * Devrin Padişahı III. Ahmed, Sadrazam N. Damat İbrahim Paşa'dır. * Matbaa kurulmuştur. * Sivil mimari gelişmiştir. * Mimaride Barok tarzı uygulanmıştır. • Yalova'da kağıt fabrikası kurulmuştur. • Avrupada geçici elçilikler açılmıştı. » İlk çiçek aşısı uygulanmıştır. * Doğu klasikleri Türkçe'ye çevrilmiştir. * İtfaiye teşkilatı kurulmuştur. * Avrupa'm üstünlüğü kabul edilmiştir. * İlk defa Avrupa'nın etkisiyle ıslahatlar yapılmıştır. * Askeri alanda ıslahat yapılmamıştır. * Patrona Halil İsyanı'yla dönem sona ermiştir. Fakat İslahatlar kalıcı olmamıştır. 	<ul style="list-style-type: none"> * Humbaracı Ahmet Paşa Topçu Ocağını düzenlemiştir. - Kara Mühendishanesi kurulmuştur. - İlk defa Avrupa tarzı askeri ıslahatlar yapılmıştır. 	<ul style="list-style-type: none"> * Baron de Tot topçu ocağında düzenlemeler yapmıştır. * Sürat Topçuları ocağı kurulmuştur. * Deniz Mühendishanesi kurulmuştur. * İsrar önlenip maliye düzenlemeye çalışılmıştır. * İlk edefi iç borçlanma sistemi uygulanmıştır. * Fransızca eserler tercüme edilme-ye başlanmıştır. 	<ul style="list-style-type: none"> * İstihkam okulu açılmıştır. * Donanma ıslah edilmiştir. * Ulufe alım satımı yasaklanmıştır. * Sürat topçuları ocağı geliştirilmiştir. * Humbaracı ve lağımçı ocakları ıslah edilmiştir. * Yerli malı teşvik edilmiştir. * Yeniçerilerde ilk sayım yapılmıştır. 	<ul style="list-style-type: none"> * Nizam-ı Cedid ordusu kurulmuştur. * İrad-ı Cedid hazinesi oluşturulmuştur. * Avrupa'da daimi elçilikler kurulmuştur. * Selimiye ve Levent kışlaları açılmıştır. - Fransızca, ilk resmi yabancı dil kabul edilmiştir. > Yerli malı teşvik edilmiştir. * Kabakçı Mustafa İsyanı ile dönem sona ermiştir. * Bu dönemde yapılan ıslahatların hepsine Nizam-ı Cedid İslahatları denmiştir. * Resmi devlet matbaası kurulmuştur. * Yabancı dil eğitimine izin verilmiştir. 	<ul style="list-style-type: none"> * İlk defa batılı tarzda ıslahatlar yapılmıştır. * Askeri alana ağırlık verilmiştir. * İlk defa sosyal alanda ıslahatlar yapılmıştır. (Lale Devri) * Avrupa'dan Askeri uzmanlar getirilmiştir. * İslahatlar devlet politikası haline getirilmiştir. * İslahatlar şahıslara bağlı kaldı ve devamlı olmamıştır. * Yeniçeriler yüzünden başarılı olmamıştır. * İslahatlarda padişahlar ve devlet adamlarının etkisi olmuştur. * İslahatlar halka indirgenememiştir.

III. Selim, tahta geçtiğinde sadaret kaymakamı Salih Paşaya gönderdiği bir fermanla; "Devletin gelirinin, masrafindan az oluşu, buna karşılık etrafı saran sefahat içinde, hepinizin malûmudur. Eğer bana kuru ekmeğe razı ol dersiniz ben razıyım. Devlet elden gidiyor. Ne olur açıkça alınacak tedbirleri söyleyin. Sizler hepiniz, bu devlette hisse sahibi, sorumluluk sahibi değil misiniz?" *Dediğini biliyor muydunuz?*

OSMANLI DAĞILMA DÖNEMİ (XIX.YY)

POLİTİKA	OSMANLI-RUS İLİŞKİLERİ	MİLLİYETÇİLİK SORUNU	MISIR SORUNU	PANİSLAVİZM VE BALKAN BUNALIMI	DiĞER SORUNLAR
<p>* Osmanlı Devleti denge politikası izleyerek varlığını korumaya çalışmıştır.</p> <p>* İslahatlar yaparak dağılma sürecinin önüne geçilmeye çalışılmıştır.</p>	<p>* 1807 Osmanlı-İngiltere Savaşı (1807)</p> <p>* Rusya ile Fransa Tilsit Ant. imzaladı.</p> <p>* Osmanlı buna tepki olarak İngiltere ile Kale-i Sultaniye (Çanakkale) Ant. imzaladı. (1809)</p> <p>* 1806-1812 Osmanlı-Rus savaşları</p> <p>* Savaşın sonunda Bükreş Antlaşması (1812) imzalandı.</p> <p>* Sırlara imtiyazlar verildi.</p> <p>* Yunan İsyanı (1820)</p> <p>* Edirne Antlaşması (1829)</p> <p>* Yunanistan bağımsız oldu. (Mısır meselesinden dolayı)</p> <p>* Hünkâr iskelesi ant. (1833) imzalandı.</p> <p>* Osmanlı boğazlar üzerindeki egemenlik haklarını son kez kullandı.</p> <p>* 1841 Londra Boğazlar Sözleşmesi ile Boğazlar uluslararası statüye kavuştu.</p> <p>* Kırım Savaşı (1853-1856)</p> <p>* Rusya'nın Osmanlı üzerindeki emellerinden dolayı ortaya çıktı.</p> <p>* Sinop'ta Osmanlı Donanması yakıldı.</p> <p>* İngiltere, Fransa ve Piyemonte Osmanlı Devleti'ni destekledi.</p> <p>* Paris antlaşması (1856)</p> <p>* Osmanlı kendini koruyamayacak durumda olduğunu anladı.</p> <p>* Osmanlı Avrupa'dan destek almak için Islahat Fermanı'nı ilan etti.</p> <p>* Balkan Bunalımı</p> <p>* 1877-1878 Osmanlı-Rus harbi (93)</p> <p>* Bulgar kilisesinin muhtariyeti kabul edildi.</p> <p>* Ayestefanos (Yeşilköy) 1878 imzalandı. (Avrupa'nın müdahalesi üzerine)</p> <p>* Berlin Antlaşması (1878)</p> <p>* Sırbistan, Karadağ, Romanya bağımsız oldu.</p> <p>* Ermeni sorunu ilk defa ortaya çıktı.</p> <p>* Kars, Ardahan, Batum Rusya'ya bırakıldı.</p>	<p>* Sırp isyanı (1804)</p> <p>* İsyan eden ilk toplumdur.</p> <p>* Bükreş Antlaşması (1812) ile Sırlara ilk imtiyaz verildi.</p> <p>* Edirne Antlaşması (1829) ile özerklik kazanmışlardır.</p> <p>* Berlin Antlaşması (1878) ile bağımsız olmuşlardır.</p> <p>* Yunan isyanı</p> <p>* Önce Eflak'ta ayaklanma çıktı (1820) (başarısız oldu.)</p> <p>* 1821'de Mora'da ayaklandılar.</p> <p>* İsyanı M. Ali Paşa bastırdı.</p> <p>* Osmanlı-Mısır donanması Nava-rin'de yakıldı. (1827)</p> <p>* Osmanlı-Rus savaşı başladı.</p> <p>* Edirne Antlaşması imzalandı (1829)</p> <p>* Bu antlaşma ile Yunanistan bağımsızlığını kazandı.</p> <p>* Eflak ve Boğdan'a imtiyazlar verildi.</p> <p>* Berlin Antlaşması (1878)</p> <p>* Sırbistan, Karadağ, Romanya bağımsız olmuşlardır.</p> <p>* Macar Mültecileri Sorunu</p> <p>* Avusturya ve Rusya Macar ve Lehli-lere baskı yapmışlardır.</p> <p>* Macar ve Lehler Osmanlı topraklarına sığınmıştır.</p> <p>* Osmanlı Devleti bu mültecileri geri vermeyip korumuştur.</p> <p>* Bu olay Osmanlı Devleti'nin Avrupa'daki itibarını artırdı.</p> <p>* 1853'te Kırım Savaşı'nda İngiltere ve Fransa'nın Osmanlı Devleti ya-nında yer almasında etkili olmuştur.</p>	<p>* Rum isyanını bastıran M. Ali Paşa'ya istedikleri valilikler verilme-sinden dolayı bu sorun çıktı.</p> <p>* Osmanlı orduları Mısır ordularına yenildi. Sonuçta;</p> <p>* Kütahya Antlaşması imzalandı (1833)</p> <p>* M. Ali Paşa'ya güvenmeyen II. Mahmud Ruslarla Hünkâr İskele-si İttifak Ant. (1833) imzalandı. (İngiltere'nin desteğini almak için)</p> <p>* Balta limanı ticaret antlaşması imzalandı (1838)</p> <p>* İngiltere'ye yeni ticari imtiyazlar verildi.</p> <p>* M. Ali Paşa Nizip'te Osmanlı ordularını yendi. Olay İngiltere tarafın-dan Avrupa Platformuna taşındı.</p> <p>* Londra Konferansı düzenlendi (1840) Sonuçta; Mısır valiliği ba-badan oğula geçmiştir.</p> <p>* İsyan sırasında Avrupa'nın deste-ğini sağlamak için Tanzimat Fer-manı da ilan edildi. (1839)</p> <p>* Londra Boğazlar Sözleşmesi (1841)</p> <p>* Boğazlar uluslararası bir statüye kavuştu.</p> <p>* Osmanlı Boğazlar üzerindeki mut-lak egemenlik hakkını kaybetti.</p>	<p>* Almanya ve İtalya'nın siyasi birliĝi-ni sağlaması üzerine oluşan du-rumdan faydalanmak isteyen Rus-ya Slav milletlerini kışkırttı.</p> <p>* Hersek'te vergi vermek istemeyen köylüler ayaklandı.</p> <p>* Sırlar ve Bulgarlar'da ayaklandı. (İsyanların yayılması üzerine)</p> <p>* Berlin Konferansı (1876)</p> <p>* Osmanlı Konferansın kararlarını kabul etmeyince Karadağ ve Sırp-larda ayaklandı.</p> <p>* Sırlar yenilince Rusya müdahale etti.</p> <p>* İstanbul (tersane) Konferansı (1876)</p> <p>* Kanun-i Esasi ilan edildi. (1876)</p> <p>* I. Meşrutiyet ilan edildi. (1876)</p> <p>* Osmanlı Konferansın kararlarını kabul etmeyince Rusya Osman-li'ya saldırdı.</p> <p>* Osmanlı orduları yenildi. Osmanlı antlaşma imzalamak zorunda kal-dı. (Ayestefanos Antlaşması (1878))</p> <p>* Berlin Antlaşması (1878)</p> <p>* Sırbistan, Romanya ve Karadağ bağımsız oldu. (1878)</p>	<p>* Osmanlı'nın Yunan isyanı ile uğraş-masını fırsat bilen Fransa Cezayir'i iş-gale başladı. (1830) işgal (1847)'de tamamlandı.</p> <p>* Kıbrıs'ın kaybedilmesi (1876)</p> <p>* Berlin Antlaşması İngiltere'nin Os-manlı'yı desteklemesi karşılığında ve-rildi.</p> <p>* Fransa'nın Tunus'u işgali (1881)</p> <p>* İngiltere'nin Mısır'ı işgali (1882)</p> <p>* Girit Sorunu ve 1897 Osmanlı-Yunan Savaşı (Dömeke Meydan Muharebe-si)</p> <p>* Yunanistan Girit'i topraklarına katmak için isyan başlattı. Osmanlı bunun üzerine Halepa Fermanı ilan etti. (1878)</p> <p>* 1896'da Girit isyanı yeniden başla-dı. Bunun üzerine Osmanlı-Yunan Sa-vaşı ortaya çıktı. (Dömeke Meydan Savaşı'nda (1897) Yunanlılar yenildi.)</p> <p>* Avrupalıların olaya karışması üzerine İstanbul Antlaşması (1897) imzalan-dı. (Girit'e özerklik verildi.)</p> <p>* Balkan Savaşından sonra Atina Antlaşması ile (1913) ile Girit'in ba-ğımsızlığı kabul edildi.</p> <p>* II. Meşrutiyetin ilanı sırasındaki otorite boşluğunda Bulgaristan bağımsızlığı-nı ilan etti. (1908)</p> <p>* II. Meşrutiyetin ilanı sırasında Avus-turya Bosna-Hersek'i topraklarına kattığını ilan etti.</p> <p>* I. Dünya Savaşı başlayınca İngiltere Kıbrıs'ı ilhak ettiğini açıkladı.</p>

DAĞILMA DÖNEMİ İSLAHATLARI

II. MAHMUD DÖNEMİ (1808 - 1839)

- Sened'i İttifak (1808)
- * Ayanlarla imzalanmıştır.
- * Padişah yetkilerini kendi eliyle sınırlamıştır.
- * Avrupa'daki Mağna Charta'ya (1215) benzetilebilir.
- İdari Alanda Yapılan İslahatlar
- * Divan kaldırılarak yerine nazırlıklar getirildi.
- * Tımar ve Zeamet kaldırılarak memurlara maaş verilmeye başlanmıştır.
- * Muhtarlıklar kurulmuştur.
- * Askeri işleri düzenlemek için Dar-ı Şurayı Askeri
- * Mülki işler için-Dar-ı Şuray-ı Bab-ı Ali (İdari)
- * Meclis-i Vala-i Ahkam-ı Adliye kuruldu (Hukuki)
- * Posta teşkilatı düzenlendi.
- * Müsadere usulü kaldırıldı.Böylece, Özel mülkiyet gelişti.
- * Karantina usulü uygulanmaya başlandı.
- * İller merkeze bağlandı
- * Memurların kılık ve kıyafetleri düzenlendi.
- * Pasaport uygulaması getirildi.
- Askeri Alanda Yapılan İslahatlar
- * Eşinci Ocağı kuruldu.
- * Yeniçeri Ocağı kaldırıldı. (1826)
- * Asakir-i Mansure-i Muhammediye ordusu kuruldu.
- * Ordu bölük -tabur - alay şeklinde düzenlendi.
- * İlk defa nüfus sayımı yaptırmış (askeri amaçlı)
- Eğitim ve Kültür Alanında yapılan ıslahatlar
- * İlk kez Avrupa tarzında okullar açıldı. Tıphane-i Amire(Askeri tıp), Mekteb-i Maarif-i Adliye (Memur yetiştirmek), Mekte-i Ulum-u Harbiye
- * Mektebi Bahriye açılmış-Enderun kapatılmıştır.
- * Mektebi Rüşiye Nezareti (1828) kuruldu.
- * Askeri İdari (Lise) kuruldu.
- * İlköğretim zorunlu hale getirildi.
- * Takvim-i Vakayi (ilk resmi gazete) çıkarıldı.
- * Avrupa'ya ilk kez öğrenci gönderildi. (1826)
- * İlk kez yabancı dil okulu açıldı.
- Ekonomi alanında yapılan ıslahatlar
- * Yerli malı teşvik edilmiştir.
- * Ticaret ve Evkaf Bakanlığı kuruldu.
- * İngilizlerle Balta Umanı Ticaret anlaşması imzalandı (1838)
- * 1835'de tersane kuruldu.
- * Bakırköy'de bez fabrikası kuruldu.

TANZİMAT VE İSLAHAT FERMANLARI (1839- 1856)

- Tanzimat Fermanı (1839)
- * Mısır sorununda Avrupalı Devletlerin desteğini almak ve ıslahatların eksikliğini gidermek için ilan edildi.
- * Anayasacılık ve demokrasi yolunda ilk adım atıldı.
- * Her gücün üzerinde kanun gücünün varlığı kabul edildi.
- * Mülkiyet hakkı devlet garantisine alınmıştır.
- * Avrupa tipi hukuk kuralları yerleşmeye başlamıştır.
- * Hristiyanlara askerlik usulü getirmiştir.
- * Herkesin kanun önünde eşitliği kabul edilmiştir.
- * Avrupa'nın baskısı olmadan ilan edilmiştir. Fakat iç işlerimize yer yer karışmışlardır.
- İslahat Fermanı (1856)
- » Paris Konferansı sırasında Avrupa Devletlerinin Osmanlı'nın içişlerine karışmasına engel ol-makamacılığailan edilmiştir.
- * Paris Antlaşmasına (1856) madde olarak girmiştir.
- * Azınlıklara yönelik olup Müslümanlar için yeni birşey getirmemiştir.
- » Osmanlı toplumu kaynaştırılmak istemiş ama ba-şarılı olunamamıştır.
- * İltizam usulü kaldırılmıştır.
- * Avrupa Devletleri'nin baskısı ile hazırlanmıştır.
- * Bu fermana rağmen Avrupalılar içişlerimize ka-rışmışlardır.
- * Hristiyanların devlet memuru olabileceği kabul edilmiştir.
- * Bedelli askerlik usulü getirilmiştir.

MEŞRUTİYET DÖNEMİ (1076-1920)

- I. Meşrutiyet Dönemi (1876)
- * Devletin çöküşünü durdurmayı Osmanlılık fikir akı-mında gören Genç Osmanlıların çabaları sonucunda İstanbul Konferansı sırasındaki Abdülhamid tarafın-dan ilan edilmiştir.
- * Kanun-i Esasi ilan edilmiştir.
- * Türk tarihindeki ilk anayasadır.
- * Halk ilk kez padişahın yanında yönetime katılmıştır.
- * II. Abdülhamid 1877-78 Osmanlı-Rus harbini baha-ne ederek meclisi kapatmıştır.
- II. Meşrutiyet Dönemi (1908)
- * İttihat ve Terakki Cemiyeti'nin çalışmaları sonucunda Makedonya'da çıkan isyandan sonra ilan edilmiştir.
- * Basına özgürlük getirilmiş sansür kaldırılmış
- * İlk siyasal partiler kurulmuştur.
- * Antlaşmaları meclisin onaylaması şartı getirilmiştir.
- * II. Meşrutiyetin ilanından sonra rejime karşı ilk ayak-lanma olan 31 Mart Olayı patlak vermiştir.
- * II. Abdülhamid tahtan indirilmiştir.
- * Girit Yunanistan'a bağlandığını açıkladı.
- * Avusturya Bosna - Hersek'i ilhak ettiğini açıkladı.
- * Bulgaristan bağımsızlığını ilan etti.

TARİH

DEVLET YÖNETİMİ

Padişah: Padişah Osmanlı hanedanındandır. Tüm yetki ona aittir. Divan bu yetkinin kullanımında etkilidir. Fatih dönemine kadar Divan'a Padişah başkanlık yapmıştır. Kanunlar şer'i hukuka göre olmakla birlikte her bölgenin örtünede dikkat edilmiştir. Şehzadeler küçük yaşta devlet tecrübesi kazanmaları için sancaklara gönderildi. (Bu uygulama I. Ahmet döneminde kaldırılmıştır.)

Divan: Devlet meşhurlerinin görüşülüp karara bağlandığı kuruldur. Fatih'ten itibaren sadrazam başkanlık yapmıştır. Divanda devletin 1 ve 2. derece-deki idari, siyasi, askeri, şer'i, örfi, adli, mali işleri ile şikayetler görüşülürdü. Alınan kararlar Mühimme defterlerine kayıtlı edilirdi.

Divan Üyeleri

Sadrazam (Vezir-i Azam): Devlet ileri gelenlerinin başı, hepsinin ulusudur. Padişahın mutlak vekilidir. Padişahın mührünü taşır. Her türlü tayin ve azilleri yapar.

Kazasker: Adalet işlerinden sorumludur. Ulemadandır. Kadı ve müderrislerin tayini ile yetkilidir. Sayıları 2 tane idi. (Anadolu-Rumeli)

Vezirler: 7 tanedir. Bakan görevi görürler.

Defterdar: Mali işlere bakar, bütçeyi düzenlerdi. Sayıları 2 tanedir. Padişahın malının mutlak vekilidir.

Nişancı: Padişah adına yazılan belgelere onun adına tuğra çekerd. Devletin arazi kayıtlarını tutar. Tapu-kadastro işlerini yürütürdü.

Not: Yukarıdaki görevliler divanın asli üyeleridir. Aşağıdakiler 16 ve 17 yy'dan itibaren divana katılmışlardır.

Şeyhülislam (Müftü): Yapılan işlerin şer'i hukuka uygun olup olmadığı konusunda görüş bildirirdi. (İlk Şeyhülislam Ebussuud Efendi'dir)

Kaptan-ı Derya: Asli üye değil, divana katıldığı takdirde donanma hakkında bilgi verir. (İlk Kaptan-ı Derya Barbaros'tur)

Reisül küttap: Dış işlerinden sorumludur. Daha önce Nişancıya bağlı bir memurluk olarak çalışırdı.

Not: Divan teşkilatı Orhan Bey zamanında kurulmuş II. Mahmut zamanında kaldırılmıştır.

Not : Ülke padişahın çocukları arasında paylaşılmazdı. Taht için isyan eden şehzadeler idam edilirdi. Bu uygulama Fatih döneminde Kanunname-i Ali Osman ile yazılı hale getirilmiştir. Kontrolü kolay olması için şehzadelere Anadolu'da sancak verildi. I. Ahmet döneminde Ekber ve Erşed sistemi ile bu uygulama kaldırılmıştır.

ÜLKE YÖNETİMİ

Merkez Teşkilatı (İstanbul)

Yeniçeri Ağası (Asayiş işleri), Şehremini (Belediye işleri) Taht Kadısı (Adalet işleri), Muhtesip Ağa (Maliye işleri)

Taşra Teşkilatı

I. Murat döneminde Rumeli Beylerbeyliği, Yıldırım döneminde Anadolu Beylerbeyi kurulmuştur.

Eyaletler:

a) Salyaneli Eyaletler (Merkez) Hazineden idare edilirler. Vergi gelirleri yıllık olarak hazinede toplanırdı. Vergi toplayan kişilere Mültezim, toplama işine de iltizam denirdi.

b) Salyanesiz Eyaletler (Özel) Gelirleri doğrudan hazineye girmezdi. Hizmet karşılığı şahıslara bırakılmıştır.

c) Bağlı hükümet ve beylikler Himaye altında ve işlerinde serbestti. Osmanlı'ya vergi veren beyliklerdir.

d) İmtiyazlı hükümetler Vergi vermezler, yardım görürlerdi.

د د د د
* *
ت ت ا
;
ل
ا ت

ت ت ا

و ق ه ز *

OSMANLI KÜLTÜR VE UYGARLIĞI

TOPRAK YÖNETİMİ

1. MİRİ

- Yurtluk
- Ocaklık
- Paşmaklık
- Mukataa
- Malikane
- Metruk

2. MÜLK

Şahıslara ait topraklardır. Satılır, miras bırakılırdı.

a. Öşri Müslüman halkın elinde olan veya sonradan verilmiş olan arazilerdir. Öbür vergisi alınır.

b. Haracı Gayr-ı müslümlerin elinde bulunan mülk arazilerdir. Buralardan haraç vergisi alınır.

3. VAKIF

Hayır kurumlarına bağışlanmış topraklardır. Satılmaz.

Dirlik Sisteminin amaçları

- Üretimi artırma
- Devlet gelirlerini artırma
- Masrafsız ordu besleme
- Bölgede devlet otoritesini sağlama
- Kolay vergi toplama
- Ülkeyi bayındır hale getirme
- Toprağın boş kalmasını önleme

Not: Tımar sistemi II. Mahmut döneminde kaldırılmıştır.

Tımar Sahibinin Yetki ve Görevleri

- Reayanın vergilerini toplama
- Asker besleme (cebeju),
- Asker toplama
- Güvenliği sağlama
- İmar faaliyetleri yapma

ORDU VE DONANMA

- Kapıkulu Askerleri
 - * Devşirmelerden oluşur, Ulufe denilen maaş alırlardı.
 - a) Kapıkulu Piyadeleri Acemioğlanlar Ocağı, Yeniçeri Ocağı, Topçular, Top Arabacıları, Humbaracılar, Lağımçılar, Cebeciler
 - b) Kapıkulu Süvarileri Sipahi, Silahtar, Sağ Ulufeci, Sol Ulufeci, Sağ Garipler, Sol Garipler
- Eyalet Askerleri
 - * Dirlik sisteminden gelen askerlerdir.
- Yardımcı Kuvvetler
 - Bağlı Beyliklerin Askerleri, Gönüllüler, Deliler, Yörükler, Sakalar, Araplar, Akıncılar, Derbentler.
 - Donanma
 - * İlk donanma Orhan Gazi döneminde kurulmuştur.
 - * İlk deniz savaşı Çelebi Mehmet zamanında Venediklilerle yapılmıştır.
 - * Donanma Kanuni zamanında zirveye ulaşmıştır.
 - * Donanma İnebahtı'da Haçlılar Çeşme, Navarin ve Sinop baskınlarında Ruslar tarafından yakılmıştır.

MALİYE ve SOSYAL HAYAT

A- MALİYE

- * Maliyeden Defterdar sorumludur. Devletin Gelirleri
- a) Vergiler
- 1. Şer'i Vergiler Öşür, Haraç, Cizye
- 2. Örfi Vergiler Çift Bozan, Resm-i Çift, Resm-i Arus, Resm-i Mücerred, Resm-i Bennak, Resmi İспенç, Adet-i Ağnam
- b) Diğer Gelirler
- * Ganimetlerin 1/5
- * Orman, maden, tuzla gelirleri,
- * Gümrük gelirleri
- * Bağlı devlet ve beyliklerin gönderdiği vergiler ve hediyeler
- * Müsadere sisteminden elde edilen gelirler
- * Savaşlarda alınan tazminatlar

B- SOSYAL HAYAT

- Toplum ikiye ayrılmıştır.
- 1. Yönetenler Saray, Seyfiye, Kalemkiye, İlmiye.
- 2. Yönetilenler (Reaya)
- * Vergi öderlerdi. Müslüman olmak ve Türkçe bilmek şartıyla padişahlık hariç her makama ulaşabilirdi. Zanaatkarlar, loncalar şeklinde örgütlenmişlerdir.

BİLİM VE SANAT

A- MİMARİ

Fatih zamanında klasik Osmanlı mimarisi oluşmuştur. Kanuni zamanında zirveye ulaşmıştır. Mimar Sinan'ın çıraklık eseri Şehzadebaşı Camii, kalfalık eseri Süleymaniye Camii, Ustaalık eseri Seli-miye Camii'dir.

B- SANAT

Dinen uygun görülmediği için resim ve heykel gelişmemiştir. Bunun yerine minyatür, hat, tezhip, oymacılık, kakmacılık, nakkaşlık gelişmiştir. " "

C- EĞİTİM - ÖĞRETİM

İlk Osmanlı medresesi İznik'te Orhan Bey tarafından açılmıştır. Mülki ve idari alanda devlet adamları yetiştirmek için II. Murat Enderrun mektebi açmıştır. Fatih Sahn-ı Seman Medreselerini kurmuştur. Kanuni,Süleymaniye Medreselerini kurmuştur.

TARİH

OSMANLI KÜLTÜR VE UYGARLIĞI

MERKEZ VE TAŞRA

- A. Merkez Teşkilatı
XVIII. yy.da Merkez Teşkilatındaki kurumlardan kaldırılan olmadı. Ancak niteliklerinde değişimler oldu.
- * I. Mahmut ve II. Osman zamanında divan toplantıları kaldırıldı.
- * Devlet işlerinin sadrazam konağında yapılmaya başlanması sadrazamın önemini artırdı.
- * II. Mahmud divanı kaldırıp bakanlıkları kurdu.
- * 1876'da Kanuni Esasi kabul edilmiş ve Meşrutî yönetime geçilmiş.
- B. Taşra Teşkilatı
XVIII. yy.dan itibaren taşra teşkilatı bozulmaya başlamış, Ayanlar güçlenmişlerdir.
- * İltizam yaygınlaşmış ve bunun sonucu Tımar sistemi işlevini yitirmeye başlamıştır.
- * Ayanlarla Sened-i İttifak (1808) imzalandı.
- * Yeniçerilik ve Ayanlık sistemini II. Mahmut kaldırmıştır.
- * İslahat Fermanı ile İltizam usulü kaldırılmıştır.
- * 1864'te Vilayet Nizamnamesi çıkarılarak taşra teşkilatında bazı düzenlemeler yapılmıştır.

ASKERİ

- * Askerî alanda düzenlemeler XVII. yüzyıldan itibaren başlamıştır.
- * Tanzimat döneminde askerlik vatandaşlık görevi olarak kabul edildi.
- * İslahat fermanı ile bedellî askerlik uygulaması başladı.
- * II. Abdülhamid; Almanya'dan subaylar getirdi.
- * Askerî liselerin sayısını artırıldı.
- * Harp Akademisi kuruldu.
- * Hamidiye Alayları kuruldu.
- * XVIII. yy. Osmanlı ordusu Hassa, Dersaadet, Anadolu, Rumeli, Arabistan, Irak ve Hicaz olmak üzere altıya ayrılmıştır.

HUKUK

- * Avrupa Hukuk kuralları örnek alınmıştır.
- * Tanzimat Döneminde II. Mahmud'un kurmuş olduğu Davalar Nezaretî Adliye adını aldı. (1870)
- * Ticaret ve temyiz mahkemeleri kuruldu.
- * Ceza Kanunu (1840), Ticaret Kanunu (1850), Deniz Ticaret Kanunu (1868) ve yeni çıkan kanunları bildiren "Düstur" adlı bir dergi çıkarıldı. (1865)
- * Ahmet Cevdet Paşa İslam hukuğuna dayanan "Mecelle" isimli Medeni Kanunu hazırladı. (1856-1878)
- * XIX. yy. Osmanlı Mahkemeleri; Nizamiye Mahkemeleri, Konsolosluk Mahkemeleri, Şer'î Mahkemeler ve Cemaat Mahkemeleri olmak üzere dört kategoriden oluşmuşlardır.

TOPLUM

- XVIII. yy. Gelişmeler
- * Avrupa ile diplomatik ilişkiler yoğunlaştı ve kalemiye sınıfının önemi arttı.
- * Devşirme önemini kaybetmeye başladı. Reayalar idareci olmaya başladı.
- * Yöneticilerin etnik yapısı Türkler lehine değişmeye başladı.
- Ayan ve Eşraf
- * Yönetimle halk arasındaki diyalogu sağlamışlardır.
- * II. Mahmut Ayanlara son vermiştir.
- İskan Faaliyetleri
- * Kaybedilen topraklardan Anadolu'ya gelenler yerleştirilmeye çalışılmıştır.
- * Elden çıkan topraklar dolayısıyla kenar göçerler yerleşik hayata geçirilerek gelir kaybı önlenmeye çalışıldı.
- Tanzimat ve Sonrası Gelişmeler
- * Merkezi hükümet güçlendirilmiş ve bakanlıkların etkisi artırılmıştır.
- * Devlet ve toplum ilişkileri yeniden düzenlenmiştir.
- * Padişahın yetkileri kısıtlanmıştır.
- * İslahat fermanı ile müslim gayri müslim halk arasındaki ayırım giderilmeye çalışılmıştır.
- * Kaybedilen yerler dolayısıyla sınırlar daralırken gelen göçler nüfusun artmasına neden olmuştur.

EKONOMİ

- * XVIII. yy.dan sonra Osmanlı'nın ticaret yollarının dışında kalması ekonominin bozulmasına neden olmuştur.
- * Dirlik sisteminin bozulması ile köylüler fakirleşmeye başlamışlardır.
- İltizam Sistemi
- * XVI.yy. bazı eyaletlerin vergilerinin açık arttırma yoluyla belli bir bedel karşılığı peşin olarak mültezim adı verilen kişilere bırakılmasına iltizam denir.
- Sanayi
- * Esnaf ve zanaatkarların çalışma ve pazar sorunlarını çözmek, mesleğe yeni eleman yetiştirmek için Loncalar kurulmuştur.
- Ticaret
- İpek ve baharat ticaret yollarından gelen mallar Türk tüccarlar tarafından Avrupa'ya taşınmıştır.
- Maliye Nazırlığı kurulmuştur.
- Sanayi İnkılabı Osmanlıyı olumsuz etkilemiştir.
- 1860-1873 yıllarında İslah-Sanayi Komisyonu kurularak sanayi canlandırılmaya çalışılmıştır.
- 1838 Balta limanı Ticaret Antlaşması Osmanlı sanayisinin zayıflamasına neden olmuştur.
- İlk Osmanlı Bankası Bank-ı Dersaadet Kırım Savaşı'ndan önce iflas etmiştir.
- İngiliz teşebbüsü olan Bank-ı Osmanî kurulmuştur.
- Çiftçilere kredi vermek için memleket sandıkları kurulmuştur.

EĞİTİM VE KÜLTÜR

- A. Enderun
- * Devlet adamı yetiştirmek için II. Mahmut Edirne'de açmıştır.
- * 1833'te yeni düzenlemeler yapıldıysada 1909'da kapatılmıştır.
- * Enderun'la beraber devlet adamı yetiştirmek için Bab-ı Ali Mektebi Babı Defterdarı Mektebi ve Bab-ı Fetva mektepleri kuruldu.
- B. Medrese
- * İlk defa Orhan Bey İznik'te kurmuştur.
- * Batıdaki gelişmelere ayak uyduramayınca kapatılmıştır. (1924)
- * 1857'de Maarif-i Umumi'ye Nezaretî kurulmuştur.
- * 1861 'de Askerî ve sivil okullar birbirinden ayrılmıştır.
- * 1845'te askerî liseler açılmıştır.
- * 1875'te askerî ortaokullar açılmıştır.
- * II. Mahmud ilköğretimi zorunlu hale getirmiştir.
- * Patrikhane ve hahamhanelere bağlı azınlık okulları devam etmiştir.
- * Yabancı devlet okulları devam etmiştir. (İlk defa Fransızlar 1583'te açtı - Saint Benoit)
- C. Güzel Sanatlar
- * Klasik Osmanlı mimarisi Lale Devriyle yerini Avrupa tarzına bırakmıştır.
- * Lale Devri'nde Rokoko Borok tarzı uygulanmaya başlanmıştır.
- * Tanzimat'la Batı müziği ön plana çıkmıştır.

AVRUPA TARİHİ

I
ORTAÇAĞ (375-1453)

- * Kilisenin egemenliği söz konusudur.
- * Skolastik düşünce hakimdir.
- * Hristiyanlık iki büyük mezhebe ayrılmış
- * Katolik liderleri Papa-merkezleri Roma'dır.
- * Ortodoks liderleri Patrik-merkezleri İstanbul'dur.
- * Afaroz-Dinden çıkarma
- * Enterdi - Bir ülkedeki dinsel faaliyetlerin durdurulması
- * Endülüjans - Para karşılığı cennetten arsa satın alma, günah çıkarma, afname
- * Feodalite rejimi hakimdir.
- * Feodalite Kavimler Göçü ile ortaya çıkmıştır.
- * Halk sosyal sınıflara ayırmıştır.
- * Merkezi krallıklar zayıflamıştır.
- * Asiller - Krallar, Derebeyleri en imtiyazlı sınıf
- * Rahipler - Din adamları
- * Burjuvalar - Ticaret ve sanatla uğraşırlar.
- * Köylüler - Sert ve serbest diye ikiye ayrılır.

- Haçlı Seferleri
- * Toplam sekiz seferdir.
- * Dini, ekonomik ve siyasi nedenleri vardır.
- * En önemli nedenleri ekonomiktir.
- * Kağıt, matbaa, barut ve pusula gibi buluşlar Avrupa'ya taşınmıştır.
- * Skolastik düşünce zayıflamıştır.
- * Feodalite rejimi sarsılmıştır.
- * Akdeniz limanları önem kazanmıştır.

Magna Charta (1215)

- * Avrupa'da demokrasi yolunda atılan ilk adımdır.

Yüzyıl Savaşları (1337 - 1453)

- * İngiltere ile Fransa arasında olmuştur.
- * Kresy Savaşı'nda ilk kez top kullanılmıştır. (1346)
- * Fransa kazandı - Fransa'da derebeylik zayıfladı.
- * İngilterede iç savaş çıktı. (Çifte Gül)
- * Kuruluş döneminde Osmanlı Devleti'nin Balkanlar da ilerlemesini kolaylaştırmıştır.

YENİÇAĞ (1453-1789)

- Bilim ve Teknikteki Gelişmeler
- * Barut'un Ateşli silahlarda kullanılması-Derebeylik rejimi yıkıldı.
- * Pusula - Coğrafi keşifler gerçekleşti.
- * Kağıt ve Matbaa - Rönesans - Reform hareketleri gerçekleşti
- Coğrafi Keşifler
- * Ümit Burnu (1487) - Bartelmi Diyaz
- * Amerika'nın Keşfi (1492) - Kristof Kolomb
- * Dünyanın dolaşılması (1519-1522) - Macellan ve Del Kano
- * Sömürgecilik başladı
- * Burjuva sınıfı güçlendi
- * Avrupa zenginleşti, İslam dünyası yoksullaştı.
- * Rönesans hareketine ortam hazırladı.
- Rönesans
- * Edebiyat, Güzel sanatlar ve ilim alanında XV. ve XVI. yy. Avrupa'da meydana gelen gelişmelerdir.
- * Önce İtalya'da doğdu.
- * Skolastik düşünce yıkıldı.
- * Pozitif düşünce ortamı doğdu.
- Reform
- * Katolik kilisesine karşı Martin Luther'in isyanıyla Almanya'da doğdu.
- * Ogsburg Barışı (1555): Protestan-Katolik mücadeleleri sonu imzalandı. Protestanlık serbest bırakıldı.
- * Nant Fermanı (1598): Fransa'da Kalvenizm serbest bırakıldı.
- * Kiliseye duyulan güven sarsıldı.
- Otuzyıl Savaşları (1618 - 1648)
- * Alman İmparatoru, Protestan prenslerine saldırdı.
- * Fransa, İsveç, Danimarka, Hollanda Prensleri destekledi.
- * Vvestfalya Antlaşması (1648) ile Alman İmparatoru Alman prensliklerinin dini ve siyasi özgürlüğünü tanıdı.
- Yediyıl Savaşları (1756 - 1763)
- * İngiltere ile Fransa, Rusya ve Avusturya arasında gerçekleşti.
- * Rusya'nın saf değiştirmesi ile Fransa yenildi.
- ABD'nin kuruluşu (1787)
- * I. ve II. Fledelfiya Kongresi ile Amerika kolonileri isyan etti. (1774-1776)
- * Koloniler Versay Antlaşması (1783) ile bağımsızlığını sağladı.

YAKINÇAĞ (1789 - ?)

- Sanayi İnkılabı (1750 - 1830)
- * İngiltere'de başladı.
- * Hammadde-Pazar arayışı arttı.
- * Sömürgecilik hızlandı.
- * İşçi sınıfı ortaya çıktı.
- * Kapitalizm, Sosyalizm, Emperyalizm, liberalizm ortaya çıktı.
- Fransız İhtilali (1789)
- * Milliyetçilik yayıldı.
- * Mutlak krallıklar yıkıldı.
- * Milli devletler kuruldu.
- * Yeni çağın sona ermesine neden oldu.
- İhtilal Savaşları (1792-1815)
- * Fransız İhtilali'nin ortaya çıkardığı fikir akımlarının kendi ülkelerinde yayılmasını istemeyen İngiltere, Avusturya, Prusya ve Rusya Fransa'ya savaş açmıştır. Napolyon bu savaşlarda yenilmiştir.
- Viyana Kongresi (1815)
- * Avrupa'nın Fransız İhtilali ile bozulan dengesini yeniden kurmak için toplanmıştır.
- * Mutlak krallıkların devamı kararlaştırıldı.
- * Milliyetçilikle mücadele kararı alındı.
- * Şark meselesi ilk kez ortaya atıldı.
- Restorasyon Devri (1815-1827)
- * Avrupa devletleri Viyana Kongresi kararlarını uygulatabilmek ve mutlak krallık yönetimini devam ettirebilmek için kendi aralarında Kutsal İttifak ve Dörtlül ittifaklar kurmuşlardır.
- 1830İhtilalleri
- * Fransa'da ortaya çıktı.
- * Avrupa'da liberal demokrasiler güçlendi.
- * Parlemnter sisteme geçiş hızlandı
- * 1848İhtilalleri
- * Sanayi İnkılabı ile ortaya çıkan işçilerin yeni haklar istemeleri üzerine ortaya çıktı.
- * Sosyalizm gelişmiş ve yayılmıştır.
- * İtalya ve Almanya'da siyasi birliğin kurulmasına ortam hazırladı.
- * Rusya bu ihtilalden en az etkilendi.
- Napolyon Savaşları (1805-1815)
- * Fransa Avrupa devletlerine yenilmiştir.
- İtalya ve Almanya'nın siyasi birliklerini kurmaları (1870-1871)
- * Avrupa'da güçler dengesi değişti.
- * Fransa ve Avusturya güç kaybetti.
- * Avrupa'da bloklaşma başladı.